

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 293/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava v súvislosti s umiestnením kamerového systému v cele takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 19 ods. 1 ústavy a podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava v súvislosti s umiestnením kamerového systému v jeho cele („*úmyselným a dlhodobým snímaním kamerovým systémom sťažovateľa pri vykonávaní jeho dennej osobnej a intímnej hygieny*“). Navrhuje prikázať ústavu obnoviť stav pred ich porušením („*odstrániť, demontovať kamerový systém alebo viditeľne prekryť kamerový systém nepriehľadnou hmotou na cele*“) a priznať mu finančné zadosťučinenie 10 000 eur. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že do sťažovateľovej cely označenej ako 207A (2.07A) bol 9. mája 2024 umiestnený kamerový systém. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ (a iné osoby) podal Krajskej prokuratúre v Trenčíne podnet z 20. mája 2024, ako aj sťažnosť z 3. júna 2024 nazvanú „*Sťažnosť na ponižujúce zaobchádzanie, ponižovanie*“

ľudskej dôstojnosti a ponižujúci výkon trestu v ÚVTOS Ilava“»; obe podania sa týkali umiestnenia kamerového systému v jeho cele v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Predmetné podania boli vybavené listom krajskej prokuratúry č. k. 3Kn 267/24/3300-16 z 2. augusta 2024 bez prijatia prokurátorských opatrení, pričom boli vyhodnotené ako nedôvodné. Z upovedomenia krajskej prokuratúry vyplýva, že v dotknutých celách boli nainštalované kamery na základe úlohy uloženej ústavu generálnym riaditeľstvom v súlade s § 98 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“), a teda ich nainštalovanie nebolo možné považovať za sporné. Pokiaľ išlo o nepretržité sledovanie odsúdených, a tým potenciálne spôsobené zásahy do ich práv, krajský prokurátor poukázal na vyjadrenie ústavu, z ktorého vyplynulo, že žiadna z podaním dotknutých osôb monitorovaná nie je, a to v podstate z dôvodu, že u nich nebola vyhodnotená potreba ich monitorovania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutému postupu ústavu v súvislosti s umiestnením kamerového systému do cely sťažovateľa sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) od 1. júna 2024 minimálne do 11. júla 2024 bola jeho cela 24 hodín denne monitorovaná/snímaná kamerovým systémom (ako dôkaz podľa sťažovateľa slúžilo červené svetlo na kamere reagujúce na intenzitu svetla);

b) v čase podania ústavnej sťažnosti bola v cele umiestnená kamera bez splnenia materiálnych podmienok, pričom mu nie je zrejmé, kedy a či je monitorovaný. Kamera nie je prekrytá, pričom ak by tak spravil sám, bolo by to považované za disciplinárne previnenie (uvádza prípad iného odsúdeného);

c) krajská prokuratúra sa nevyjadrila k umiestneniu kamerového systému v jeho cele, ktorá nemá oddelenú časť (umývadlo) pre vykonávanie osobnej hygieny od ostatných častí cely tak, ako je tomu v iných ústavoch (Leopoldov, Banská Bystrica), čo namietal (sťažovateľ uvádza, že riešením by mohol byť napr. odťahovací záves, avšak osoba poverená riaditeľom ústavu – major [REDACTED] – takú možnosť odmietol, a zároveň mal uviesť, že kamery budú monitorovať 24 hodín a sprcha je prístupná dvakrát do týždňa). Krajská prokuratúra sa nevyjadrila k ním uvádzanému porušeniu práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 1 ústavy, pričom jej upovedomenie ich porušenie neodstránilo;

d) umiestnenie kamerového systému a monitorovanie v cele, ktorá nemá oddelenú časť pre vykonávanie osobnej hygieny, predstavuje nepretržité ponižujúce zaobchádzanie, ako aj ponižovanie ľudskej dôstojnosti, keďže v prípade vykonania osobnej hygieny je pozorovaný príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže (atakuje zabezpečenie takých kamerových záznamov, úmysel umiestnenia kamier na účel ochrany života a zdravia osôb, ktoré sú odsúdené na doživotie);

e) sťažovateľ atakuje aj vyjadrenie krajskej prokuratúry, že on (a iné osoby) nie je nepretržite (a ani „aktuálne“) monitorovaný kamerovým systémom, čo podľa jeho názoru znamená, že v istých časoch je monitorovaný;

f) nikto ho písomne neinformoval, že by boli kamery vypnuté;

- g) vybavenie pohovoru [REDACTED] bolo ďalším porušením čl. 19 ods. 1 ústavy, v rozpore s etickým kódexom policajta, ako aj s § 37 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody;
- h) hoci vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), hovorí o podmienkach osobnej hygieny vo výkone trestu odňatia slobody a o dennom umývaní, sťažovateľ namieta, že osobnú hygienu je nútený robiť pod dohľadom kamerového systému.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 3 dohovoru postupom ústavu v súvislosti s umiestnením kamerového systému do cely sťažovateľa.

5. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); m. m. III. ÚS 149/04].

6. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

7. Podľa § 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné

všeobecne záväzné právne predpisy. Podľa § 31 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány (odsek 1). Podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti (odsek 2).

8. Základný rámec ochrany práv odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody predstavuje § 36 a nasl. zákona o výkone trestu odňatia slobody. Podľa § 36 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody na uplatnenie a zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov podľa tohto zákona má odsúdený právo podávať žiadosti, sťažnosti a podnety štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktoré sú príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv, ako aj medzinárodným orgánom a medzinárodným organizáciám, ktoré sú podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv; ústav je povinný bezodkladne zabezpečiť ich odoslanie bez toho, aby zisťoval odosielateľa. Podľa § 36 ods. 2 zákona o výkone trestu odňatia slobody ak o to odsúdený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo s príslušníkom zboru určeným riaditeľom ústavu a s osobami a zástupcami orgánov uvedenými v § 96 a § 97 v čase, keď vykonávajú dozor alebo kontrolu v ústave. Niektoré z týchto právnych prostriedkov sú konštruované tak, že sú spôsobilé viesť k náprave namietaného stavu (resp. k preskúmaniu namietaných skutočností) okamžite, prípadne v primeranej dobe. Podľa § 48 ods. 4 vyhlášky o rozhovor s osobami a zástupcami orgánov uvedenými v § 96 a 97 zákona môže odsúdený požiadať písomne alebo ústne. Žiadosť sa odošle alebo odovzdá príslušnej osobe najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Podľa § 50 vyhlášky ak odsúdený požiada o rozhovor s riaditeľom ústavu, rozhovor sa mu umožní najneskôr do siedmich kalendárnych dní, v naliehavých prípadoch bez zbytočného odkladu. Naliehavosť prípadu posudzuje riaditeľ ústavu podľa dôvodov uvedených v žiadosti o rozhovor.

9. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sú účinným prostriedkom na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov sťažovateľa v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody alebo v súvislosti s výkonom väzby podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, resp. opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, II. ÚS 21/2010, IV. ÚS 387/2018, II. ÚS 312/2020, IV. ÚS 79/2021). Podnet (opakovaný podnet, ďalší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Za účinné a dostupné sťažovateľovi a spôsobilé zabezpečiť ochranu ním označených práv je však možné považovať aj právne prostriedky nápravy podľa bodu 8 tohto uznesenia (m. m. IV. ÚS 345/2021).

10. Ústavný súd už viackrát vyslovil právny názor, že vynechanie podnetu, opakovaného podnetu (resp. ďalšieho opakovaného podnetu) ako právneho prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať priame opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (obdobne I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, II. ÚS 432/2012, III. ÚS 854/2016,

II. ÚS 312/2020; v tomto prípade prichádza do úvahy preverenie skutočností, ktoré tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, a prípadne vyvodenie napr. disciplinárnej zodpovednosti a pod.).

11. V tomto kontexte je relevantné, že sťažovateľ podal podnet podľa zákona o prokuratúre, ktorými sa domáhal preskúmania postupu (iného zásahu) ústavu na výkon trestu odňatia slobody v súvislosti s umiestnením kamier v cele jeho výkonu trestu odňatia slobody, ktorá mala zaznamenávať vykonávanie jeho osobnej hygieny. V konaní pred ústavným súdom označuje za porušovateľa iba samotný ústav (krajskú prokuratúru za porušovateľa explicitne neoznačil). Z príloh priložených k ústavnej sťažnosti je zrejmé, že podstatou jeho argumentov smerujúcich proti ústavu na výkon trestu odňatia slobody namietaných v ústavnej sťažnosti sa už zaoberala krajská prokuratúra v upovedomení č. k. 3Kn 267/24/3300-16 z 2. augusta 2024, ktorej právomoc na preskúmanie postupu ústavu predchádzala právomoci ústavného súdu. Už na tomto základe ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti ústavu pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

12. Keďže sťažovateľ nie je v konaní pred ústavným súdom právne zastúpený advokátom, o ktorého ustanovenie žiada a ako od právneho laika od neho nemožno rozumne vyžadovať, aby podal ústavnému súdu právne perfektné podanie (sťažovateľ explicitne nenamietal, resp. neoznačil ako porušovateľa namietaných práv aj krajskú prokuratúru, hoci jej upovedomenie atakuje, pozn.), ústavný súd sa vyjadruje aj k tejto časti sťažovateľovej argumentácie.

12.1. V prípade nesúhlasu sťažovateľa so závermi vybavenia jeho podnetu prokurátorom krajskej prokuratúry sa preskúmania zákonnosti tohto vybavenia mohol domáhať (žiadať) opakovaným podnetom, t. j. postupom v súlade s § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, na ktorého vybavenie je oprávnený nadriadený prokurátor (alebo ním určený prokurátor). Ústavný súd akcentuje, že aj opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. aj ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre v zmysle svojej judikatúry považuje za účinný prostriedok na poskytnutie ochrany základným právam toho-ktorého sťažovateľa (bod 10 tohto uznesenia, pozn.). Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že sťažovateľ sa spolu s ďalšími osobami domáha ústavnou sťažnosťou vedenou pod sp. zn. Rvp 936/2025 (*inter alia*) aj zrušenia upovedomenia krajskej prokuratúry z 2. augusta 2024. Z príloh pripojených k tejto ústavnej sťažnosti vyplýva, že s obdobným charakterom námietok (týkajúcich sa kamerového systému v cele výkonu trestu odňatia slobody) sa sťažovateľ obrátil na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (spolu s ďalšími osobami). Sumarizujúc uvedené skutočnosti, aj v prípade označenia krajskej prokuratúry ako porušovateľa namietaných práv by musela byť sťažovateľova ústavná sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde [resp. neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

13. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá [podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní

pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu